

EDINOST

Uredništvo in upravnstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Te-
lefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaš, rekla-
maže in denar pa upravnstvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirane
pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna «Edinost»
Podaradnjo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327.
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Bolniško zavarovanje zoper jetiko

S prvim julija 1928. leta je stopilo po vsej Italiji bolniško zavarovanje zoper jetiko po zakonu od 27. oktobra 1. 1927. št. 2055. v veljavo. Izvršilni predpisi k temu zakonu so bili objavljeni v uradnem listu «Gazzetta Ufficiale» od 30. junija 1928., št. 151.

Za stare pokrajine Italije je zavarovanje zoper jetiko prvi korak do obveznega splošnega bolniškega zavarovanja. V novih pokrajinah, kjer obstaja že deseti leti splošno bolniško zavarovanje, ki obsega seveda tudi jetiko, ne da bi se bilo preskrbelo za to zelo razširjeno bolezen posebno zdravljenje v zavodih in sanatorijih po modernih načelih, pomenja novo zavarovanje specializacijo splošne dolžnosti do bolniškega zavarovanja.

Vzpeljavo zavarovanja zoper jetiko se v novih pokrajinah zavarovanje zoper to bolezen odtegne bolniškim blaginjam in se odstopi kakor v drugih pokrajinah državnih blaginjah za zavarovanje (Cassa Nazionale per le Assicurazioni). Kdor zbolijo za jetiko in je plačeval v zakonu določene najmanjše prispevke za to posebno zavarovanje, bo zahteval zavarovalnino ne več od bolniške blaginje, marveč od tozadavnega zavoda državne blaginje. Ker se bodo morali plačevati poleg prispevkov bolniškim blaginjam še posebni prispevki za zavarovanje zoper jetiko, se bodo s posebnim odlokom ministrstva za narodno gospodarstvo prispevki za bolniške blaginje sorazmerno znižali.

Krog oseb, ki se bodo morale zavarovati zoper jetiko, se ne bo kril s krogom oseb, ki so vpisane v bolniško blaginjo. Medtem ko so v splošnem bolniškem zavarovanju trgovski in obrtni uslužbenci, obsega zavarovanje zoper jetiko tudi poljedelske delavce in hišno služnišče, kajti predpisano je za vse one osebe, ki morajo biti zavarovane za starost in onemoglost. Vsi uslužbenci vsake vrste med dokončanim petnajstim in dovršenim pet in šestdesetim letom, kojih plača ne preseže osmih sto lir na mesec in ki niso v javni službi, so podvrženi novemu zavarovanju. Nova priprilistev pa ni potrebna, ker so se morali vsi ti uslužbenci prijaviti že za zavarovanje zoper starost in onemoglost.

Prispevki za zavarovanje zoper jetiko znašajo pri dnini (vštevši vrednost prehrane in stanovanja, ki se poračunata skupno na šest lir) vsakih štirinajst dni eno liro, pri dnini, ki je večja ko osem lir, pa dve liri vsakih štirinajst dni. Te vsote pa mora plačati delodajalec, ki je upravičen odtegniti polovico plačane vsote od plače. Za poljedelske delavce so se določili zavarovalni prispevki za 0.10 L na dan, 0.50 L na teden in z eno liro vsakih štirinajst dni.

Vplačevanje prispevkov se vrši na isti način kakor vplačevanje pri zavarovanju za starost in onemoglost, torej v starih pokrajinah z znakom, pri nas pa z neposrednim vplačilom bolniški blaginji.

Zahtevek po izplačevanju zavarovalnine zoper jetiko nastane komaj tedaj, ako so se v dveh letih pred vložitvijo prošnje za plačevanje zavarovalnine vplačali najmanj prispevki za dvanajst tednov. Dokler se niso vplačali za nastavljenec skozi najmanj dvanajst tednov prispevkov, nimajo ti-le nobene pravice do kake podpore.

Izplačila na podlagi zavarovanja zoper jetiko so pa ta-le:

- 1.) Bolniki imajo pravico, da se spravijo v posebne bolnišnice in v zdravilišča ali v oddelke za jetične v navadnih bolnišnicah, ki jih je dala nacionalna blaginja (Cassa Nazionale) v sporazumu s pokrajinskimi konsorciji za pobiranje jetike na razpolago.
- 2.) Obbolele osebe, ki morajo vzdrževati družinske člane, dobe še štiri do šest lir na dan, kakor so pač v zadnjih šestih mesecih pred boleznijo večje število prispevkov vplačali v nižji ali višji odmeri. Ta dnevni prispevek se plačuje kvečjemu šest mesecev.

Bolniki, ki so bili zavarovani zoper jetiko in so bili vpisani tudi v bolniško blaginjo, imajo pravico, da si izberejo ali bolnišnico bolniške blaginje ali dnevne prispevke od zavarovalnice zoper jetiko. Prva znaša, kakor znano, polovico plače, na podlagi katere se izračunajo prispevki za bolniško blaginjo.

3.) Ako ni mogoče, spraviti bolnika radi pomanjkanja prostora v bolnišnico ali zdravilišče, ostane bolnik v domači oskrbi in bolniku se povrne vsi zdravniški stroški, stroški za zdravila in stroški za posebno oskrbo, ki se ujema z boleznijo in družinskimi razmerami. V novih pokrajinah mora skrbeti za domačo oskrbo in tozadnevne izdatke bolniška blaginja.

Letalca Ferrari in Del Prete sprejeta v Port Natalu

Poročilo obeh prekoceanskih letalcev

RIM, 7. Aeronaletično ministrstvo sporoča naslednje poročilo, ki sta ga brzojavila iz Port Natala prekoceanska letalca v Rim:

«Radi skrajno slabega razgleda, dežja in oblakov, ki so viseli na gričevju, nama je bilo nemogoče doseči kako polje. Vrnili sva se proti severu, kjer je bilo nebo jasno, da morda tam najdemo kako ravnino, na kateri bi bil pristanek mogoč. Pristala sva na obali blizu Touroso. Kolesje letala je bilo nekoliko poškodovano. — Ferrari, Del Prete.»

O pristanku letala in o sprejemu v Touroso in Port Natalu smo doznali za naslednje podrobnosti:

Letalo «S. 64» je pristalo na pesku v bližini naselbine Touroso. Kolesje letala se je vdrl v rahli pesek in se je pri tem nekoliko pokvarilo. Letalcema pa je takoj priskočilo na pomoč več kmetov, ki so ju prepeljali v Touroso.

Se tekom večera je prihitejo iz Port Natala v Touroso več častnikov in drugih ljudi. Naslednjega dne sta letalca z nekim francoskim potniškim letalom poletela v Natal, kjer sta okrog poldneva pristala. Sprejela ju je velika množica ljudi, ki so predli kordone policije, signali oba letalca ter ju prenesli v avtomobil, s katerim sta bila prepeljana v mesto.

Ko sta dospela v mesto, sta najprej po telefonu govorila z italijanskim poslanikom v Rio de Janeiro. Nato sta se okrepčala in se podala k počitku.

Medtem se v Rio de Janeiro pripravljajo sprejem. Prebivalstvo se je že udalo navdušenju, ki ga sproti neti vse časopisne meljane alarmistične vesti glede letošnjega pridelka žita, in to z namenom, da bi dosegli znižanje cene žita. Na ta način bi spekulanti hoteli nakupiti velike količine žita, ki bi ga pozneje v ugodnem času prodali z velikim dobičkom, kar bi bilo naravno v škodo poljedelcem. Vlada pažljivo zasleduje nepošteno mahinacijo teh spekulantov in jim bo skušala čimprej napraviti konec. Zveza poljedelcev je od svoje strani že ukrenila potrebne korake, da zavaruje interese poljedelcev.

RIM, 7. Tukajšnje časopise sledi z veliko pozornostjo poteku dogodkov v Braziliji, odkar sta italijanska letalca pristala na obali Senibabu, in z navdušenjem vedno znova beleži rekordni polet, ki sta ga napravila v 47 urah in 36 minutah.

Včeraj je brazilski poslanik v Rimu poslal letalcema brzojavno častitko, poslanik Združenih držav pa je pismeno častil načelniku vlade on. Mussoliniju. Tudi pariški in londonski listi posvečajo poslednjemu prekoceanskemu poletu daljša poročila in komentarje, v katerih priznavajo veliki pomen tega poleta za razvoj letalskih prometnih zvez med Evropo in južno Ameriko in v katerih pravijo glede novega rekorda za polete na velike daljave, da ga bo le stežka mogoče prekositi.

Okrožnica pravosodnega ministrstva o najemninah

RIM, 7. Pravosodni minister on. Rocco je naslovil na sodna oblastva okrožnico, ki se nanaša na izvajanje ukaza o najemninah mestnih nepremičnin. Okrožnica ugotavlja, da je bistveni namen ukaza pospešiti povratek svobodnih pogajanj za 30. junija 1930. Nove določbe nimajo tedaj namena odpraviti izgone, ampak le stopnjevanje njih izvrševanje, ki se mora razvijati brez presledkov v smislu kriterijev določenih v omenjenem ukazu.

Nova delovna pogodba za trgovske nameštence

RIM, 7. Sinoči je bila objavljena delovna pogodba za uradnike trgovskih podjetij in za uslužbence trgovin z raznim blagom. Na podlagi te pogodbe so omenjeni nameštenci razdeljeni v pet kategorij:

Oseboje z vodilno nalogo — izjemni oni, ki morajo biti na podlagi čl. 6 pravilnika 1. 7. 1926 št. 1130 zastopani s strani osrednje zveze trgovcev; konceptni uradniki: 1. načelniki uradov in posebnih oddelkov, nadzorniki, načelniki prodajnih oddelkov, glavni knjigovodje; 2. glavni blaginjičarji, konceptni knjigovodje, dopisniki, tolmači in drugo oseboje z istovetnimi nalogami; navadno uradniško oseboje: redni in pomožni knjigovodje, navadni blaginjičarji, brzoštopisti, strojeplaci, razprodajalci in trgovski pomočniki; podrejeno oseboje: pazniki, postrežki, pisarniške službe, vratarji, čuvaji, nočne straže, manekini; pomožno oseboje: težaki, gasilci, vozniki, i. dr.

Ruski ledolomec «Malgin» znova na potu proti Viglićevji skupini

RIM, 7. Sinoči je izdala agencija «Stefani» naslednje običajno poročilo o položaju na Svalbardih. Z radiopostaje na ladji «Città di Milano» je dospelo poročilo o rešitvi letalskega poročila Lundborga, ki ga je nesreča pred 12 dnevi prisilila, da je ostal pri Viglićevji skupini. Pri Viglićevji skupini sama se danes ni premaknila s svoje zemljepisne točke.

Medtem je pričel popuščati led okrog «Krasina» in ledolomec se je pomaknil za nekaj kilometrov dalje. Opoldne se je nahajal 17 km severno rta Platena. Pa tudi drugi ruski ledolomec ledu «Malgin» je pričel prodirati proti severu. Ledolomec pluje z brzino 10 milj na uro ter se bliža otoku kralja Karla. Ladja je preskrbje z zalogo premoga za 17 dni. Letalo tipa «Junkers», ki se nahaja na ledolomcu je pripravljeno, da spet poleti proti severu.

Vprašanje podpor družbi «Navigazione Libera Triestina»

RIM, 7. Agencija «La Corrispondenza» poroča, da je tržaška paroplovna družba «Navigazione Libera Triestina» začela pogajanja s prometnim ministrom za revizijo podpor, ki jih je vlada nakazala družbi.

Nedopustne špekulacije z žitom

RIM, 7. Agencija «Roma» poroča, da so izvestni elementi pričeli v raznih krajih kraljevine širiti med poljedelci neutemeljene alarmistične vesti glede letošnjega pridelka žita, in to z namenom, da bi dosegli znižanje cene žita. Na ta način bi spekulanti hoteli nakupiti velike količine žita, ki bi ga pozneje v ugodnem času prodali z velikim dobičkom, kar bi bilo naravno v škodo poljedelcem. Vlada pažljivo zasleduje nepošteno mahinacijo teh spekulantov in jim bo skušala čimprej napraviti konec. Zveza poljedelcev je od svoje strani že ukrenila potrebne korake, da zavaruje interese poljedelcev.

Jugoslovanske učiteljice na poučnem potovanju po Italiji

RIM, 7. Danes je prispela iz Jakina v Rim skupina dijakin in učiteljic ženskega učiteljskega sv. Jožefa v Sarajevu, ki potujejo po Italiji z namenom, da se seznanijo z novimi metodami poučevanja na osnovnih šolah. Diakinje in učiteljice so še tekom dneva odpotovale v Neapelj.

RIM, 7. Današnja številka uradnega lista «Gazzetta Ufficiale» prinaša kr. ukaz z dne 10. marca t. l., glasom katerega je šolska blaginja kr. dopolnilne šole Guido Favetti v Gorici povišana v moralno bitje in je odobren tudi njen pravilnik.

Ocena škode po potresu v Bolgariji

DUNAJ, 7. Predsednik bolgarske vlade je včeraj v sobranju izjavil, da znaša škoda, ki jo je povzročil potres na Bolgarskem okrog 150 milijonov lir.

Polot italijanskih vojaških letal iz Londona v Amsterdam in Berlin

RIM, 7. Agencija «Stefani» poroča:

Italijanska letala, ki so 27. junila priletela iz Rima v London so odpotovala včeraj jutraj iz Londona proti Berlinu. Slabe vremenske nepravilnosti so prisilile, da je ena skupina letal pristala v Amsterdamu. Ostala letala pa so nadaljevala pod vodstvom on. Balba svojo pot proti Berlinu. Skupina, ki je pristala v Amsterdamu bo še tekom današnjega dne nadaljevala svojo pot proti Berlinu.

V Amsterdamu, bo še tekom dan. On. Balba pa je s svojo skupino že včeraj pristal na letališču Tempelhofu pri Berlinu.

Prisilen pristanek potniškega letala v bližini Lužic

VIDEM, 7. Trimotorno potniško letalo tipa «Junkers», ki o skrbuje zvezo med Benetkami in Dunajem, je bilo sprito poškodbe strojev primorano pristati na velikem travniku blizu Lužic. Pri pristanku se je letalo nekoliko pokvarilo. Poškodovana sta oba stranska stroja. Potniki in letalci so ostali neopškodovani.

Finančnik Löwenstein izginil

PARIZ, 7. Svetovni gospodarski krogi so v velikem razburjenju radi tragične smrti belgijskega finančnika Alfreda Löwensteina, ki je bil eden najvplivnejših in največjih evropskih finančnikov. O vzroku in značaju nesreče ni še ničesar dognanega, vendar je povzročila silen padec delniških vrednosti vseh onih podjetij, pri katerih je bil Löwenstein prizadet. O nesreči je znano sledeče:

Löwenstein je odletel v sredo ob 18.10 iz Croydona (Angleška) z lastnim letalom v smeri proti Bruslju. Z njim je bilo na letalu še šest oseb: pilot, mehanik, zasebni tajnik, dve strojeplaki in sobor. Med potjo se je Löwenstein odpravil za hip iz skupne sobe, da gre na stranišče, od koder se pa ni več vrnil nazaj. Zasebni tajnik, ki ga je pogrešal, je preiskal letalo, a brez uspeha Löwensteina ni bilo več nikjer na letalu.

Domneva se, da je Löwenstein po nepravilnosti zgrešil vrata in padel z letala. Vendar je ta domneva malo verjetna, ker se vrata, ki vodijo na prosto, ne dajo zlepa odprti, ko letalo z vso hitrostjo. Druga možnost je, da se je Löwenstein sam umoril. A tudi proti tej govorijo dejstva, po katerih bi Löwenstein ne imel nikakega vzroka, da bi bil storil ta zločin. Na podlagi tretje možnosti bi pa bila vsa zadeva le premissljena prevara. Letalo se je mogoče sredi Rokavskega zaliva ustavilo in izkrcalo finančnika ter se je potem namembno javila njegova smrt, da bi bilo mogoče spriti borsnega razburjenja pokupiti pod ceno ene delnice Löwensteinovih podjetij, ki so še v tuji lasti.

V prihodnjih dneh bo mogoče izvedeti, katera izmed teh treh domnev odgovarja resnici.

Novi avstrijski pravosodni minister

DUNAJ, 7. Včeraj se je sestel avstrijski nacionalni svet. Na dnevnem redu te njegove seje je bila izvolitev pravosodnega ministra. Kot znano, je dosednji minister Dinghofer podal raje ostavko, nego da bi pojasnil, zakaj je bil proti izročitvi Bele Kuna madžarskim oblastem.

Za novega pravosodnega ministra je bil izvoljen z 80 proti 59 glasovi avstrijski deželni poslanec dr. Slama. Državni kancelar dr. Seipel je sprejel izvolitev dr. Slame za ministra pravde na znanje.

Ameriški finančni minister bo poteval po Evropi

PARIZ, 7. «New York Herald» poroča, da bo finančni minister Zedinjenih držav v kratkem odpotoval iz Washingtona v Evropo. Posetil bo predvsem London in Pariz ter po vsej verjetnosti tudi Rim.

Pred sestavo nove koalicijske vlade v Jugoslaviji

pod vodstvom Stanojevića in Davidovića

BEOGRAD, 7. Danes so se posvetovanja na dvoru nadaljevala in je bil prvi pri kralju voditelj Jugoslovanske muslimanske organizacije dr. Mehmet Spaho. Letočasno se je vršil sestanek med Ljubo Davidovićem in Aco Stanojevićem, ki sta se potem posvetovala s svojimi somišljeniki. Nato pa sta imela spet daljši zaupni razgovor.

Opoldne so demokrati in radikalni zatjevali, da so se vsi politiki, ki so bili doslej pri kralju, izjavili za obnovo dosedanje vlade in da je radi tega že sklenjena stvar, da se obnovi stara koalicija. Vendar pa se bo nova vlada, ki jo bosta vodila Stanojević in Davidović, sestavila iz samih novih osebnosti, ki ne bodo odbijali KDK, temveč ponovno skušali priti v stike z njo.

Po kratki seji demokratskega kluba je bil v avdienci demokratski minister Grol. Zvečer pa so bili pozvani na dvor vsi glavni voditelji parlamentarnih skupin: Stanojević, Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho, dr. Marinković in Pribečević. Ostali so na dvoru do 22.30. Le Pribečević je pol ure prej odšel z dvora in je dejal novinarjem, da je bil on sam v avdienci ter da je kralju ponovno izjavil, da KDK ne more odstopiti od svojega že znane stališča. Voditelji koaliranih strank pa novinarjem niso hoteli dati nobenih izjav.

Ob 20.45 se je Pribečević povsem nenadoma spet podal na dvor. To avdienco so si tukajšnji krogi tolmačili s tem, da je nastal v vrstah KDK po današnjih posvetovanjih na dvoru preobrat.

V uradnem komunikatu, ki je izšel pozno zvečer, se izražata stališči obeh skupin, KDK in vladne koalicije, ki sta pa obe že znani. Pričakovati pa je, da se bo po današnjih avdienci križa normalno razvijala in končno srečno rešila.

Položaj v Grčiji

Ukaz o razpustu zbornice bo izdan danes

ATENE, 7. Pri predsedniku republike Konduriotisu se je oglasilo tekom današnjega dne več poslancev, ki so ga skušali odvrniti od podpisa ukaza o razpustu poslanske zbornice. Poslanci so izjavljali, da ne prevzamejo nikake odgovornosti, če bi v Grčiji sprito tega prišlo do nove državljanske vojne.

Toda Konduriotis je vztrajal pri svojem sklepu in danes popoldne je bil odposlan v tiskarno vladnega lista ukaz o razpustu grške poslanske zbornice, ki bo jutri objavljen.

Danes se je sestel ministrski svet k daljši seji, na kateri se je med drugim posvetoval o usodi bivšega grškega diktatorja Pangalosa. Sklenjeno je bilo, da se Pangalos izpusti iz ječe. Uradno se bo ta sklep objavil tekom prihodnjih dni.

Pogodba o romunskem posojilu podpisana v Londonu

BUKAREST, 7. Po uradnih vesteh, ki so se razširile po konferenci med ministrskim predsednikom Bratianujem in guvernerjem romunske narodne banke ter gospodarskim strokovnjakom Antonescujem, je prišlo med romunsko vlado in angleško banko Schröder do sporazuma o romunskem inozemskem posojilu. Zadevna pogodba je bila že podpisana.

V nasprotju s temi vestmi pa širi opozicijski tisk še vedno tendenciozne vesti, da se je romunsko inozemsko posojilo ponesečilo ter da je pričakovati, da bo vlada sprito tega podala ostavko.

Letalska nesreča blizu Dunaja

DUNAJ, 7. Na letališču v Aspernu blizu Dunaja se je včeraj pripetila pri pristanku sportnega letala tipa «Udet-Flamingo» nesreča, radi katere sta oba letalca izgubila življenje.

RYA je originalno mazilo
ki odpravi radikalno **RYA**
KURJA OČESA
Dobiva se v vseh lekarnah,
po nižini ceni 1.3.—
FARMACIA SPONZA Via Ter. S. Piero 10, Trieste

Proces proti donješkim zoročnikom zaključen

BERLIN, 7. V četrtek se je zaključila sodna obravnava proti tehničnemu osebju rudnikov in obrtnih podjetij v Donjecu (S. S. R.), izmed katerih so bili tudi trije nemški podaniki. Sodni dvor je izrekel 11 smrtnih obsodb. Poleg tega je bilo obsodjenih še 34 drugih oseb na več let ječe. Izmed Nemcev sta bila dva oproščena in sicer inženir Otto in monter Meyer. Mehanik Badstieber pa je bil obsojen na eno leto pogojne ječe.

Tedenski pregled

TRST, 7. junija 1928.

ITALIJA

Koncem preteklega tedna je prispelo v italijansko prestolnico 500 vojnih pohablencev iz Poadižja, ki so služili pred leti pod avstrijsko zastavo. Sprejem, ki so jim ga pripravili njihovi italijanski tovariši, je bil slovesen in v nedeljo so imeli sestanek, h kateremu je prišel tudi načelnik vlade on. Mussolini. Ministrski predsednik je imel na vojne pohabljence iz Poadižja kratek nagovor, v katerem je podal med drugim nekaj zelo zanimivih izjav. Dejal je tudi: «Fašistovska vlada je vlada moči, lojalnosti in pravice. Pravica mora biti vedno poleg moči in fašistovska vlada se ravna po tem načelu.»

Rimski tisk je z zanimanjem sledil temu romanju poadiških vojnih pohablencev v Rim in «Lavoro d'Italia» je koncem svojega komentarja pripomnil: «To dejstvo bo nekega dne pripomoglo k ureditvi odnosov med Italijo in nemškimi svetom». V koliko je imelo romanje poadiških vojnih pohablencev tudi gotov zunanepolitični pomen, kot je to trdil omenjeni list, so pokazali dogodki, ki so temu romanju neposredno sledili. Med Italijo in Avstrijo so se namreč tekom tega tedna spet vzpostavili redni diplomatski odnosi. Kot znano, so uprizarili pred kakimi 11 tedni dijak v Inomostu protitalijansko demonstracijo in kancelar Seipel je imel govor, sprito katera je italijanski poslanik na Dunaju Auriti bil poklican v Rim, da poroča. To nespornostno dejstvo je bilo treba spet urediti in, ko je sedaj avstrijski kancelar dr. Seipel zatrdil, da se bo avstrijska vlada uprila vsakemu vmešavanju v italijanske notranje zadeve, v kolikor ji bodo to dovoljevali avstrijski zakoni, se je poslanik Auriti včeraj spet vrnil na Dunaj. Dunajski in po večini tudi vsi ostali listi so izjave dr. Seipela sprejeli na znanje. Le socialistično in pa deloma velikomnemsko časopise se jim je uprilo in neki list v Inomostu je Seiplu celo očital, da sta se on in njegova vlada odtujila od naroda in ga izdala.

Drug pomemben zunanepolitičen dogodek v tem tednu je ureditve trgovinskih odnosov med Italijo in Madžarsko. V sredo je bila v Rimu podpisana nova trgovinska pogodba med obema državama. Njune medsebojne trgovinske in sploh gospodarske odnose je doslej urejeval začasen dogovor, ki je bil sklenjen pred kakimi tremi leti. Za izpolnitve tega dogovora so se že 1. 1925. pričela nova pogajanja, ki so se sedaj zaključila s sklenitvijo omenjene pogodbe, ki temelji na načelu najbolj favorizirane nacije in ki bo veljala za dobo treh let. Ratificirana bo v najkrajšem času.

Italijanski tisk pa se je v poslednjih dneh vse bolj zanimal za prekoceanski polet, ki sta ga izvršila letalca Ferrari in Del Prete, in pa za delovanje poedinih ekspedicij na Svalbardskih otokih, ki skušajo na vse mogoče načine rešiti posadko ponesrečene italijanske polarne ekspedicije. Letalca Ferrari in Del Prete, ki sta pred dnevi postavila nov rekord

go ljudi zadovoljnih z novim stanjem, čemur pa so krivi domači prepriji in domače nezaupanje. Računa se tudi s tem, da bodi stroški občinske uprave manjši. Upa se, da ostanajo za nekatere nujne stvari, zlasti za posle civilnega stanja kakor za naznanitev rojstev in smrti občinski podurad. Zeli se, da se olajša po možnosti prehod iz starega stanja v novo in da nova občinska uprava upošteva različne želje in potrebe, ki jih imajo dosedanje občine. Dosedanji občinski uradi in njihovi tajniki so zlasti v novih razmerah podprli prebivalstvo v sto in sto poslih in mu storiли uslugo čisto že s tem, da so mu prečitali in pojasnili ta in ta uradni odlok, to in to važno. Kdo bo odselej njegov najbližji tolač? In kdo bo glasniki njegovih potreb in težej? To je, radi česar prebivalstvo gleda sicer z zaupanjem, toda ne brez skrbi na novo stanje stvari.

Z velikopotezno združitvijo naših občin se obnavlja stara in obnem pričena nova zgodovina naših občin. Dol-Otlica je spadala k Lokavcu kakor Kolik k Sturjam, toda združitve treh nekdanjih krajskih občin s tremi nekdanjimi primorskimi je nekaj povsem novega. Da bi se različni interesi in različne težnje spravile med seboj v sklad in da bi se novi občani dobro počutili v povečani ajdovski občini!

Iz tržaške pokrajine

HRPELJE

Dne 29. m. m. smo šli v Tomaj na cerkveni shod, da počastimo sv. Petra in Pavla in da slišimo z lece tudi besede g. župnika Kjudra, našega rojaka. Tudi Tomaj od nekaj slovi kot nekaka kraška metropola, ne najmanj radi dobrega terana, ki se tam prideluje.

Letos je bila dobra letina za seno. Osebito tam, kjer so travniki razgnojili z umetnimi gnojili, je bil pridelek podvojen. Tudi na trtah, ki lepo kažejo, se pozna umetno gnojilo.

Pšenica je letos po Krasu trpela na boleznih rjavici. Pšenica, katero je vpeljal gosp. inženir Ernest Klavžar iz Gorčane je tudi dobro uspela.

Reška pokrajina

Trnovo

Naš starodavni sojem Sv. Petra, ki se vrši vsako leto na ponedeljek, je letos potekel dokaj skromno; praznovanja smo ga v znamenju pomanjkanja. Bilo je sicer precej ljudstva, ki pa se ni gnetlo okrog stojnice. Niti okrog zapeljivega vrtiljaka (ringelšpila) na verigah ni bilo posebne živahnosti. Tudi igralnice so precej izgubile na ugledu. Le ena stojnica je bila vedno polna «kljento», ki so posebno v popoldanskih vročih urah hipno boleli na oči. Neznana očesna bolezen, ki bi jo lahko nazvali črno slepoto, mora biti grozno nalezljiva in napada posebno mlade, moške in ženske, saj v par urah je bilo vse v črni nočnici, da se nam je nehote vrtel vrh Azkerčeve pesnitve o kugi: Pod čelom prikrita dva oglja gorita, živ človek si ali si duh — — — Živahno so se ponavljale tožbe, kako škodujejo očem prah, svetloba i. t. d. No, no, saj verujemo resnici! Smisel za zdravstvo moramo le pozdraviti in glejmo, da ga bomo kazali povsod.

Veliko vprašanje pa je, če gremo na ples «krvavi pot potis» s črnimi nočniki. Zato se tudi bojimo, da ne bodo črne očali zlezle do kuhane. Mladenci, če se resno pogovorimo, boste morali priznati, da je nevarno šaliti se z zdravjem. Varujte se pretiravanja in pazite na zdravje, ki je tako lepo in bogato! Ko smo vas in mladence opazovali na plesišču, smo z lahkoto ločili zmerne pare, to je

take, ki jim je ples le «smimogrede», od onih, ki iščejo na plesišču največje užitke. Z zadostnim pametom podčrtati, da so se Trnovci in Trnovke gibale v smernih mejah, dočim ne moremo tega trditi od onih preko Dolenjskega potoka. Če so povsod tako gibčne — odpustimo jim tudi ta greh. Le pogledite, če ne terja življenje od nas še kaj drugega. Oče zamišljen poseda, obremenjen z velikimi dolžnostmi, mati tarna. Ne odrekamo vam razuma in srca, zato pa zamislite se vsaj za hip v položaj starih in v resnost težkih časov.

Gospodarstvo

Krompir

Sezona izvoza bi morala biti v najlepšem razmahu. Na žalost pa moramo priznati, da ni tako. Izvozniki se tožijo, da ni povprševanja po blagu. Po drugi strani doznamo, da «Budau» peša, oziroma je popolnoma odpovedal našim krajem. Je preveč izčrpan. Na mesto njega smo dobili novo vrsto holandskega krompirja, ki je zdrav in lep ter ima mnogo zaroda, a žalibog kupca ni.

Vzroki temu tiče pač globoko. Predvsem obilna letina na jugu države, a drugi strah kupcev pred našim blagom radi boleznih. Tudi danes kljub temu, da se je stvar precej popravila, vlada precej pomislekov proti našemu blagu. Avstrijski trg je, kakor smo že opetovano govorili, zgubljen za naše blago, ker Avstrija razpolaga sama z blagom in ga celo izvažata. Preostaje nam Nemčija in Švica. Tu poslednja le bolj malo in še tu s precejšnjo razliko v ceni z ozirom na južno blago. Ostane za sedaj samo Nemčija. Monakovo je centrala te trgovine in ima dnevno na razpolago ogromne množice krompirja, ki ga potem razpošilja po vsej Nemčiji. Monakovo pa je jako razvijen in precej občutljiv trg. Vsaka malenkost ga spravi v valovanje. Radi tega tudi imamo jako malo fiksnih sklenjenih kupčij na daljavo, temveč blago po navadi potuje na naslov prodajalca samega, kateri ga spremlja, da ga potem tudi sam proda. Tvega mnogo, velikokrat tudi celi transport blaga in ne dobi niti toliko zanj, kolikor stane carina in železnica. To pa radi tega, ker le vsi sili v Monakovo, a druga mesta niso tako važna za kupčijo s krompirjem. Draždane in Berlin porabijo ogromno blaga, a tudi ti se poslužujejo Monakova, ki služi kot tranzitna postaja. Za kupca je gotovo bolje, da blago pride na trg kakor pa da ga naroči pri producentu. Tu blago vidi in ga sprejme. Ima izbiro v ceni, plačilnih pogojih in blagu. Letos bo konkurenca mnogo hujša radi obilice blaga, tako da bo za nas le malo izgledov, in še to za ceno, ki ne bo baš ugodna. Preostaja nam samo to, da sami združimo stopimo na trg. Sicer pa je potrebno poprej natančne proučiti trg in položaj ter poizkusiti po vagonu oddajati blago naravnost v nemške dežele in mesta. Le-ti so, ako jim cena konvenira, radi poslužujejo direktnega nakupa že radi cene, ki je po navadi nižja. Da bi dobavljali na debelo posameznim firmam, ni niti misliti posebno ne s fiksnim nakupom. Ker je s krompirjem združena precejšnja nevarnost izgube, so sleherni trgovci izogiba nakupa in sprejema blago samo v komisijko razprodaje. Komisijka kupčija s krompirjem je stara stvar. Je pa z njo združena precejšnja nevarnost, da se naleti na nepošteno trgovce. Med tem pa imamo pri solidnih firmah precej dobro, seveda samo takrat ako je tudi blago dobro in zdravo. Drugače tudi to ne znajo delati fuždežev. Nam ostane še ena rešitev, katero pa je treba poprej proučiti. V zmiri rabi Nemčija mnogo krompirja. Le tega nabavlja že v jeseni, da ga potem hrani za zimo. Pri nas

je težko hraniti blago do jeseni, ker nimamo prostorov niti blago samo ni popolnoma zdravo. Vem, da je lansko leto v jeseni Nemčija mnogo povpraševala po krompirju in baje so bile kupčije precej dobre. Bog ne da, da bi naš kmet bil prisiljen oddati blago v industrijske svrhe. Tu bi ne dosegel niti zdaleka onega, kar je potrosel. S skupnim nastopom se stvari da od pomoči. Potreba je takoj proučiti položaj in delati. Tu bi bilo dobro da oni, ki so imeli ob priliki slabih letin mnogo govoriti in kritizirati, priskočijo na pomoč z dobrimi nasveti ter tako sami pripomorejo do tega, da se položaj zboljša, oziroma, da se najde izhod iz zagate.

Sedaj je prilika skupno nastopiti in delati tudi za one ki so samo ustno ter bolj potajeno govorili o kupčijah s krompirjem. Naš kmet potrebuje nujne pomoči ne samo pri krompirju, ampak tudi pri sadju; tudi za to je treba iskati trga in primernega vnovčevanja. Vsem onim, ki jim je mar, naj nastopijo z nasveti, ker le tako lahko upamo v rešitev tega vprašanja.

Moramo obrniti pogled v Nemčijo ter tu iskati trg za naše blago. Mogoče bi nam pri sadju bila dobra tudi Avstrija, a na njo ne smemo preveč računati.

Malo pozno, a vendar še dovoli pravočasno, da se začne resno razmišljati o vnovčenju naših produktov.

Emmy.

Nenavadne postave

Ernest Wettreich našteva pod gorenjim naslovom nekaj nenavadnih zakonov iz raznih držav, ki postanejo razumljivi, kakor hitro se s sejanjem s povodi, ki so te čudne zakone narekovali.

V Turčiji

Turška poslanska zbornica je sprejela pred kratkim zakon, ki prepoveduje, da bi zasebniki uvažali in sestavljali t. j. izdelovali in uporabljali števne stroje. To so posebni aparati, ki sestavajo odštevajo, množe in dele. Kdor bi se pregrešil zoper to prepoved, se kaznuje s triletno ječo. Glavne vzroke temu nenavadnemu zakonu je iskati v namenu vlade, da prisili banke zvišati število svojih uslužbencev, da bodo novi uradniki opravljali ono delo, ki so ga doslej napravljali omenjeni stroji.

Ta človekoljubni boj zoper stroje je imel v Turčiji že predhodnika. Ko se je polagoma širila uporaba pisalnih strojev, je zdal sultan irade (odredbo), s katerim je zaokazal, naj se vsak pisalni stroj, naj se dobi kjerkoli, takoj uniči. Povod temu strogemu ukazu je bil dodan zakonskemu besedilu: «Nikakor bi ne bilo mogoče prijeti prevratneže, kakor hitro bi bili prekučuh v stanu, da bi razširili svoje proglase na način, ki preprečuje ugotovitev njihove istovetnosti».

V Indiji

S posebnim zakonom se izšli v Indiji plačevanje zaostalih davčnih zastankov. Kakor hitro namreč ne plača hindu (indijski deželan) svojega davka, se obsodi na barbarske kazni, ki spominjajo na muke v srednjem veku. Zakon si je izmislil kazni, ki se ji ni treba sramovati srednjeveških nateznic: Davkoplačevalec, ki ni plačal davka, se izpostavi žgocim solnčnim žarkom, ki imajo temperaturo nad štirideset stopenj. Na te grozne muke obsodi vsak tudi najbogatejši indijski knez svoje podložnike. Ni dolgo od tega, ko se je neki trgovec iz Ardhavorja izpostavil prej navedeni kazni. Ko so ga bili solnčni žarki že vsega prepekli, je ponujal dvakratno vsoto, če se preneha z nadaljnjim mučenjem.

Na Japonskem

Japonci so sicer prevzeli parlamentarni sestav od zapada, toda v pojmovanju poslanskih dolžnosti so mnogo bolj strogi kakor pa Evropejci. Nekoč se je pripetilo

poslancu, da je v zbornici in med sejo zazelal. V evropskih zbornicah se to večkrat dogaja. Toda vzhod je v tem oziru zelo občutljiv in radi nedolžnega zehanja je nastal velik škandal. Poslanec se je moral zagovarjati pred sodnijo. Sodnik ga je obsodil, ker je «na najekrajnejši način prelomil zakonite določbe o dolžnostih poslanca in ker je izgubil v javnosti s svojo pomanjkljivo vzgojo ves ugled». Nesrečni poslanec, ki ni znal krotiti v tako slovesnem trenutku, kakor je seja japonske zbornice, svojih čeljusti, je moral plačati veliko denarno globo.

V Združenih drž. Sev. Amerike

Zakonodajna zbornica osem in štiridesetih ameriških zveznih držav se na vse mogoče načine sili, osrečiti človeštvo z novimi zakoni. Vsaka zbornica upošteva svoj položaj in mora zadovoljiti volice, ki so poslali izvoljene poslance v zbornico. To se zgodi na najcenejši in najlažji način s kakim novim zakonom. Tako nastajajo brezštevilni zakoni v katerih se noben človek ne more spoznati.

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

MEBLIRANA soba se odda. Piazza Vinci 2/III. desno. 733

ČEVLJARSKI pomočnik se išče za mečano delo. Ozira se na boljšo moč. Bavar, Vipava 63. 734

ČEVLJARSKI vajenec, z 1-2 leti prakse, se sprejme takoj. Via Boccaccio 4. 735

SREČO pove avtorizirani grafolog. Via Picca 12, vrata 6. 736

LEDENICA se proda za L. 100.— Via Valdivio 30, vrata 6. 737

MILADENIC, 35 let star, iz dobre kmetije, želi znanja z dekletom, ki bi imelo veselje do kmetijskega dela. Ponudbo pod «Znataj» poslati na upravnštvo «Edinost». 738

SOBICA se odda, Via Boccaccio 14. 739

UGODNA PRILIKA! Radi opustitve trgovine s pohištvom se razprodaja pohištvo: spalne, jedilne sobe, kuhinje, posamezni kosi po znižanih cenah. Gorica, Viale XX Settembre 23. 683

ČEVLJARNICA, dobro obiskana, se proda na Optinah. Sosič Karel št. 211. 725

POPOLNA brivniška oprava, v lokalu sredi mesta kjer obstaja brivnica nad 50 let, se proda. Pojaniša daje Miloš Babin, brivec, Idrija št. 79. 728

MEBLIRANA soba za eno osebo se da v najem. V. S. Papiriano 6, Sv. Jakob. 729

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Trgovka G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 252

PEKOVSKEGA vajenca sprejem takoj. Pekarna Senožeče. 732

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema noseče. Bodulich Ana, Madonna del mare 19/II. 740

Najprikladnejša darila ZA BIRMO dobite pri

ALBERTU POUHU, Trst, Via Mazzini 46

VELIKA RAZPRODAJA

vseh predmetov

Viale XX Settembre 12

Srajce popelin, 2 ovratnika L. 29 90, sportne, amerikan, panama L. 24 75
Popelin, visok 80 cm., zjamčene barve L. 4 95 meter
Moške nogavice, iz sukanca L. 2 80
Ženske 2 40
Naramnice, svilene 6—
Robci veliki, z ajourjem po L. —80 komad

ZAHVALA
Povodom težke izgube naše ljubljene
VLAŠTE
izrekamo tem potom najlepšo zahvalo vsem, ki so blagopokojnico spremlili na njeni zadnji poti. — Posebno se zahvaljujemo č. župniku g. Kržmannu, kontovskemu pevskemu zboru, prosečnemu godbenemu društvu, mladim dekletom za venco in cvetje in vsem onim, ki so na katerikoli način počastili spomin blagopokojnice.
(546)
KONTOVEL, 8. julija 1928. Žalajoče družine: Štoka, Starc, Regent.

BABICA Emerschitz - Sbaizero, diplomirana, sprejema noseče, moderna oprema, zdravniška pomoč, dnevna hranila na L. 25. Via Farneto 10 (Ginnastica, podaljšana), lastna vila, telefon 20-64. 308
BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 322

RESTAVRACIJA „ALLA MARINA“

Trst, Riva N. Saurio 2 — Tel. 39-77
je lokal kateremu dajejo prednost tuji in tržaški gostje vsled izborne italijanske kuhinje in bogate izbire rib. Cene zmerne. Lepa lega s krasnim razgledom na morje. Govori se več jezikov.
(641) Lastnik G. Gerom.

Automobilsku šola

Trst — Via Imbriani št. 14

Popolni tečaj teorije, vožnje in poprav od L. 100.— naprej.
Državni patent zajmljen v 8 do 15 dneh.

TOVARNIŠKE CENE!
PELKARA
POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike
in mizarje
samo pri
PELLER, KAHAN & C.
d. o. o. z. z.
Trst, Via S. Nicolò št. 12
Lastna skladišča prosti laki.
TOVARNA REMSCHEID - NEMČIJA

ODLIKOVANA TOVARNA

DEŽNIKOV in SOLNČNIKOV

Paolo Minola

(Vodje F.lli Tagini di Vincenzal TRST)

Corso Vittorio Emanuele III. št. 22

VELIKANSKA IZBERA BARVANJE DEŽNIKOV EN-TOUT-CAS, ZA GOSPE, BOGATA ZALOGA SOLNČNIKOV, ZALOGA TORBIC, LISTNIC, DENARNIC.

Vse blago je naš izdelek, ki se razlikuje od drugih z največjo eleganco in solidnostjo TER SE PRODAJA PO CENAH, KI NE POZNAJO KONKURENCE.

Izvršujejo se vsakovrstne poprave dežnikov in solnčnikov kakor tudi torbice po najzmernejših cenah.

Prodaja na debelo in drobno

VELIKANSKA SKLADIŠČA
„LA BLOCCHISTA TESSILE“
Trst — Via Madonna št. 8 — Trst
Velikanska izbora: tkanin, platna, drobnarije, bombaževine, sukanca, perila itd. Specializirani negavci. Samo mi prodajamo najboljše blago in po neverjetno nizkih cenah, ker kupujemo velikanske stocks raznih falimentov in vsled tega lahko nudimo najnižje cene v Trstu. — Pridite, ogledajte si in prepričati se boste! Majhni primeri: Najfiništi robci, veliki po 40 cent. Platno (svileno) fantazija po L. 4 90 meter. Moške nogavice po 95 cent. par itd. itd.

„LA BLOCCHISTA TESSILE“ samo v Trstu, Via Madonna 8

NB. V Trstu nimamo podružnic. NB. V Trstu nimamo podružnic.

ZA BIRMO!!
Skladišče izdelanih oblek za moške
ALLE GRANDI FABBRICHE
Trst - Corso Garibaldi 10, tel. 31-21
Veliki dohodi za poletje.
Obleke, moške, volnene od L. 110.— naprej
za dečke, volnene 78—
Obleke sport, za otroke 29—
Površniki moški, „Ulster“ in „Trench-Coats“ za pomlad in jesen od L. 148.— naprej.
Hlače, volnene, moderne risbe od L. 38.— naprej
Hlače platnene, močne, delavske 18—
Jope, platnene, bele in barvane, vsake vrste 22—
Zaloga nacional, in inozemsk. sukanca za moške obleke po meri.
Lastna krojačnica v I. nadstropju
Delo natančno in zjamčeno. 645

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina

(134)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel L. V.

Milica se je zdržnila, ko se je srečala z ostrim, žgocim baronovim pogledom, iz katerega se je jasno xrcalila strast. Popadel jo je strah in prejel tak občutek studa, da je nehote pritisnila na gumb električnega zvonca. Prišedšemu slugi je velela prinesiti čaj, nato je vstala ter povabila barona v obednico.

Tudi baron je vstal, toda Milica se je ustrašila njegovega nasmeška; očitno je razumel, da se ji je pristudila njegova družba, in njegove upadle oči so izražale užaljen ponos, srd in prezir. Z izgovorom, da ne more več ostati, se je Ludolf hladno poslovil in odšel, Milica pa je olajšano vzdihnila in se zaklela, da ne sprejme več barona v moževi odsotnosti.

«Egon ima prav, če mu ne zaupa, — je pomislila. — Ne daj Bog, da bi se to živinče vame zaljubilo; česa vsega utegne biti zmožen človek, ki me smatra za »poljski cvet«! Brri... Moram se o tem pogovoriti z možem!...»

VII.

Po čaju je Milica šla v svojo sobo, se počassala za noč, si nadela lahko haljo iz batista ter se udobno posedla v buduarju. Sklenila je čakati

moža do trde noči, nato večerjati in leči spat. Zato je velela Dunji pogniti mizico in pripraviti mrzel prigrizek.

Buduar je bil v prvem nadstropju, a okna so gledala na vrt; steklene duri so vedle na široko teraso, odkoder so peljale doli kamenite stopnice. Ko je Dunja odšla, je Milica na stečaj odprla duri na balkon, spustila doli čipkaste zavese zaradi komarjev in muh, nato je sedla na divan in začela čitati; na pristani je vse utihnilo in samo oddaljeno lajanje čuvajnega psa je motilo nočno tišino.

Nenadoma je zaslišala rahlo, toda čudno šumenje od strani terase; zaškrtal je peseh in nekaj mehkega se je premikalo po kamenitih ploščah. Milica je vstala in pogledala na teraso, toda tam ni videla nič in vse naokrog je bilo tiho. Bila je vroča julijska noč, tema in brezmesčna. Vrnila se je na svoje mesto in vnovič začela čitati, ko je nenadoma z grozo začutila prijem hladnih, koščanih rok, ki so jo objele okrog pasu, in razkušana baronova glava se je sklonila nad njeno ramo.

— Jaz sem! Zdaš si moja, čarovnica, — je šepetal ter opadli z gorečim poljubom Miličin goli vrat, nato jo je dvignil kakor pero ter jo prijel na svoje prsi.

Milica je bila brez moči; hladni pot jo je oblił, a strah in stud ji nista dala kričati na pomoč. V glavi se ji je vrtilo in zavedela se je, da če pade v omedlevalo, je izgubljena. Pahnila je od sebe barona s tako silo, kakršno bi ji težko kdo pripisoval, nato se mu je izmuznila iz objema ter stekla k steni. Ludolfu se je izvil iz prsi pritajen vzklík nevolje.

Pennsylvania je zelo stroga država kar se tiče morala. Tu so poslanci odobrili zakon, ki prepoveduje, da bi mladenič dekletu lepo pogledal, medtem ko v vseh državah niso nikakor prepovedani za ljubljani pogledi. Če pride New Yorkčan v Pennsylvania in se pri pogledu krasnega dekleta zadivi in jo celo očvigne z ljubečim pogledom in če dekleta ne mika to nemo snubljenje, lahko tira zločinca naravnost pred sodnika, ki ga seveda obsodi zaradi preljubnega pogleda.

Sploh pa je v ameriški zakonodaji vse polno prečudnih zakonskih določb. V državi Arkansas n. pr. ni prepovedana kraja, vsaj kraja kokiš, ne, kar je posebno priljubljen sport tamkajšnjih zamorcev. Pred meseci je bil v zbornici predložen zakonski načrt, ki je hotel kaznovati tudi krajo kokiš. Toda temu predlogu so se skoraj vsi poslanci uprli. »Kampa pridemo«, je vzkliknil govornik, ki je pobijal zakonski načrt, »če postane ta načrt zakon? V najkrajšem času moramo imeti vse zamorce po zaporih, nam pa bodo primanjkovali poljski delavci.« Poslanci so spoznali, da je kraja kokiš končno le manjša zlo, zato so glasovali proti načrtu, ki je s tem propadel. V Arkansasu je torej zopet dovoljeno, oziroma ni kazniv dejanje, če se krajejo kokiši.

Med tem ko poznajo naše evropske postavbe samo alimentacijske

zahtevke zakonske žene, pride v srečni Ameriki tudi ločen zakonski mož od tega, da lahko zahteva od bivše žene redne mesečne prispevke. Pred sodnijo v Los Angelesu (država San Francisco) je bila ločena žena obsojena, plačevati vsak mesec svojemu bivšemu možu znesek petdesetih dolarjev (900 lir). Ta nenavadna rasmiselnost temelji v kalifornijski zakonodaji, po kateri mora žena vzdrževati svojega ločenega moža, če so njeni dohodki višji od dohodkov njegovega moža. Podoben slučaj se je zgodil tudi v San Franciscu. To nenavadno pojmovanje tamonjskih sodnikov so vsi ženska društva in vsa ženska združenja po Zedinjenih državah priznala kot popolnoma upravičeno.

Po posebni zakonski določbi se morajo v New Yorku opremiti vsi rojstni listi z oddisi prstov otroka. V republiki San Domingo zabranjuje posebna postava, da bi se jemali mali otroci pred šestim letom v vlak.

Na Norveškem.

Naj se slednjič vrnemo v Evropo in sicer omenimo ob tej priliki Norveško, ki je skotila v zadnjem času nov zločin, ki se mora strogo kaznovati. Zdravniški recepti morajo biti pisani jasno in razločno, zdravnik se mora pod vsak recept podpisati in sicer mora zapisati čitljivo svoje ime in svoj priimek. Kdor se pregreši zoper to določbo, se kaznuje z zapornim do treh mesecev.

Razne zanimivosti

Prithotapljeni otrok

Kakor povsod, tako pazijo oblasti tudi na Turškem, da se ne utihotaplja tobak. Pred kratkim je prišla k carinskemu uradniku dama z dojenčkom v naročju. Uradniku se je zdelo čudno, da je dojenček tako zavil v razne povere in plenice. Začel je otroka preiskovati in že pod prvo plenico je dobil škaflo s sto cigaretami. Odvival je dalje in glej — zopet je prišel do lepe zaloge. Uradniku se je razsvetlil obraz, kajti vedel je, da bo morala dama plačati veliko globo in določene odstotke dobi on, ker je bil tako vreden v službi. Ko je otroka popolnoma odvil, je prišel do lističa in na njem je bilo zapisano: »Otrok bodi odslej vaš!« Uradnik se je ozrl in res, dama je bila izginila. Mesto nagrade je dobil otroka. Kaj se bo zgodilo z otrokom, še ni jasno. Uradnik bi ga rad odstopil carinskemu ravnateljstvu, ki pa noče o tem nič vedeti, kajti nikjer ni zapisano, da bi spadali dojenčki med tihotapsko blago, ki ga je treba zapleniti. Dokler se ne razjasni zadeva, pa mora uradnik skrbeti za prithotapljenega otroka.

Nekaj za lenuhe

Kakor znano, je vsespovsod dovolj lenuhov. John Harwood v Zedinjenih državah je bil pa že tako len, da se mu ni ljubilo niti naviti uro. Preveč napora mu je napravljalo to delo. Misli je in misli, kako naj napravi, da bi mu ura tekla, ne da bi jo bilo treba naviti. Končno je izumil uro, katero navija gibanje rok pri hoji. Ko človek hodi, maha z rokami in to mahanje je uporabil John Harwood za svojo uro. Ker pa človek ponoči ne dela z rokami, je nabral že brez dan toliko energije, da je ura tekla tudi ponoči. V New Yorku se je že ustanovila družba, ki bo izdelovala take ure, po katerih bodo segali v prvi vrsti lenuhi, ki nimajo toliko energije in veselo do dela v sebi, da bi navili uro. Če bi bil človek pa še bolj len in če bi se mu ne zljubilo niti hoditi in pri tem mahati z rokami, potem je pač najbolje, da odda uro kakemu znanemu pismonoši, da mu jo ta navije med svojo službo.

Mohamedanci Indije in sveta preproga

V mohamedanski zgodovini se je izvršil dogodek velikega pomena. Evropski svet ga niti ni zaznamoval. Za svetišče v Mekki določeno sveto preprogo so letos prvič napravili mohamedanci Indije in jo tudi prinesli v svečanem sprevodu v Djedd, kjer so jo izročili vahabitskemu sultanu in hedžarskemu kralju Ibnu Saudu. »Sveta karavana« Indijcev je nadaljevala pod zaščito Ibna Sauda svojo pot in dospela s sveto preprogo v Mekko.

S sveto preprogo se, kakor je menda že znano, pokriva »sveta kaba«, h kateri romajo islamski verniki iz vsega sveta. »Sveta kaba« ni nič drugega kakor velikanski kamen, ki je baje padel z neba in na katerem se še poznajo nožni odtisi Abrahamovi, ki ga mohamedanci imenujejo »Halil-ur-Raman« (priatelj božji).

Pomen dogodka, da so letos

Indijci prvič darovali sveto preprogo, tiči v tem, da sta bili doslej edini islamski deželi, ki sta imeli pravico darovati sveto preprogo, Egipt in Turčija in da je za tema dvema prevzel to sveto dolžnost vahabitski sultan Ibn Saud, ki je po naukih vahabitov kot novi gospodar islamskih svetih mest (Mekke in Medine) prepovedal vsako romanje v te svete kraje, se ni upiral svečanostim, ki so bile združene z donosom svete preproge.

Kaj neki se je bilo zgodilo? Hudi Ibn Saud se je nenadoma izpreobrnil in ta izprememba gre na račun Angležev. V pogodbi, sklenjeni z Angleži v Djebbi, se je moral Ibn Saud v člen 8. obvezati, »da bo britanskim podložnikom in osebam mohamedanske vere, ki so pod angleško zaščito, olajšal romanje k svetima mestoma.«

Indijska procesija, ki je prišla prvič spet po toliko stoletjih s sveto preprogo, se je vkrcala na angleškem parniku »Englistan«, ki je plul pod veliko zastavo kraljevine Hedžasa. S tem se je začelo novo poglavje v zgodovini islamske vere.

Do 15. stoletja so izvrševali egiptovski vladarji svečanosti svete preproge in opremili »svete karavane« za Mekko. Z Mohamedom I. je prešla ta sveta dolžnost na turške sultane in od tedaj dalje so hodile skoraj pet sto let vsako leto poldrugi mesec pred praznikom ramadanom iz Seraila v Carigradu »svete karavane« sultanov v Mekko. Četa vojakov z bobni, ki so jim sledili duhovni, je korakala pred karavano in za karavano, ki je obstojala iz mul in kamel, natovorjenih s sveto preprogo in bogatimi zakladi. Živali so nosile dragoceno blago in škatle kakor tudi vreče napolnjene z zlatom, ki je bilo nekaj tributa, ki so ga plačevali turški sultani svojim vazalom, emirom in velikim šerifom v Mekki.

Od sultanove palače so šli peš v Skutari in čez Damask v Mekko in Medino. Kjerkoli se je pojavila karavana, povsod so jo prihiteli državne oblasti pozdravljati. Večkrat se je dogajalo, da so te »svete karavane« med Damaskom in Mekko oropale arabske nomadske tolpe in več ko enkrat so se osumili voditelji svetih karavan, ki so se kot taki nazivali »Emir al-hadž«, da so bili spoznamljeni z arabskimi roparji.

Ko se je odpravil v Turčiji kalfat, so se končale po skoraj petstoletnem obstoju svete karavane Turkov. Sedaj je prišla vrsta na mohamedance v Indiji, ki so s tem dobili vodilni vpliv v islamskem svetu. To pa je tudi menda tajni smoter angleškega dogovora v Djeddi.

Jeli mogoče, da ima človek umetni jezik?

Na III. zveznem kongresu zobozdravnikov v Leningradu je imel znani kirurg in ravnatelj zavoda za proučevanje raka N. N. Petrov zanimivo predavanje o vprašanju profilakse raka na jeziku. Predavatelj je govoril v prvi vrsti o prvih ukrepih proti tej bolezni in o vlogi zobozdravnika, na katerega se tako

bolniki na začetku svoje bolezni običajno obračajo.

Po poročilu profesorja Petrova je vzbudila veliko zanimanja vest dr. M. Z. Finkelsteina iz Leningrada glede umetnega jezika. Bolna učiteljica X. se je podvrgla operaciji raka na jeziku, ki ji je moral biti odsekan. Po operaciji, ki jo je bil izvršil dr. Oppel, se je bolnica znašla v strašnem stanju. Lahko si predstavljate človeka, ki se prebudi iz narkoze in ki ne samo da ne more izgovoriti niti v takem slučaju običajne besede »vode«, ampak da ne more pogoltniti niti požirka, razen kapljice vode. Največja nesreča je v tem, da ostane sapnik, potem ko se jezik odstrani, odkrit in pada pri požiranju hrana v zgornji del sapnika, tako da se mora bolnika umetno hraniti.

Dr. Finkelstein je že dve leti na kliniki dr. Oppela in ko je videl veliko trpljenje te bolnice, se je trudil, da ji napravi umetni jezik, ki bi ji mogel nadomestovati pravega. Pri tem moramo omeniti, da se je z vprašanjem umetnega jezika bavil že svojčas francoski zdravnik Claude Marten iz Liona, ali kar se tiče naprave, ni uspel, ker se napravljeni jezik ni mogel kretati, ker je bil pritrdjen na zobe.

Bistvo nove naprave dr. Finkelsteina obstaja v tem, da deluje jezik na podlagi mišičevja, ki povzroča požiranje, tako da je jezik potisnjen v ozadije in da pokrije dušnik, kar omogoča, da stee hrana v požiralnik kot pri naravnem jeziku. Bolnica je že kot prve dni, ko ji je bil postavljen umetni jezik, lahko požirala manjše količine hrane. Ravnotako ji je umetni jezik olajšal govor. Škoda, da se je bolnica iz družinskih razlogov morala vrniti v Sibirijo, tako da so morali biti prekinjeni nadaljnji poskusi in nadaljna raziskovanja. Korist novega izuma je v tem, da more služiti umetni jezik človeku, ki se nanj navadi, ravno tako kot naravni jezik.

Roman na predprstih

Neki tovarnar za moško perilo je izdelal poseben predprstnik. Ta predprstnik obstoji iz sedmih skupaj zloženih svilnatih papirnatih lističev. Na eni strani so ti lističi čisti, beli, na drugi strani je pa tiskan odstavček zanimivega romana. Ko se je vrhni listič umazal, ga lastnik odtrže, prebere na njegovi drugi strani odstavček romana, medtem je pa prišel na predprstnik nov bel listič na vrsto. Dva taka predprstnika tvorita en roman, razdeljen za štirinajst poglavij. Kdor skrbno gleda na čedno srjaco, si v kratkem času lahko nabavi lepo knjižnico takih romanov. Prednost te novotarije so na dlani. Tak predprstnik donajša zaslužek tovarnarju in pisatelju, kupec je pa ubil dve muhi z enim udarcem. S tem da skrbi za telesno snaznost, skrbi tudi za svojega duha. Čim bolj gleda na čistost perila, tem bolj se izobrazuje, in čim bolj ga miha izobrazba, tem snažnejši postaja. Romani na srjaci so res nekaj novega, in mož, ki si je izmislil to idejo, zasluži, da se mu postavi spomenik.

Ustanovitev vseučilišča v Valparaisu

Republika Chile v Južni Ameriki dobi novo vseučilišče. Ustanova neke katoliške družine v znesku sedem in pol milijonov pesosov je omogočila v Valparaisu ustanovitev katoliškega vseučilišča, ki tvori v gospodarskem oziru interesno skupnost s prav tako katoliškim vseučiliščem v Santiagu. Novo vseučilišče že šteje tri sto slušateljev.

Nova knjiga

V Jeni na Nemškem je izšla te dneve obsežna knjiga, ki jo je spisal profesor Herman Wirth. To delo bo naše znanje o zgodovini človeštva razširilo za 12.000 do 15.000 let. Pisatelj tolmači v svoji knjigi doslej še nepojasnjena magična znamenja po jama in votlinah ledene dobe, stenske risbe na Švedskem in v Afriki in kulturni pomen najdb po grobiščih. Popolnoma novo je odkritje učenjaka, kar se tiče jezika in pisave, ki mu je omogočila, da je več napisov iz kamene dobe razbral.

Jelmo alge!

Raziskovanje vitaminov je naše nazore o prehranitvi zelo izpremenilo. Ugotovilo se je, da dobimo za življenje zelo važne snovi, tako zbrane vitamine, vse od rastlin, ki hranijo radi svoje zelene barve mnogo klorofila v sebi. Nobena žival ne proizlaja vitaminov in vsi vitamini, ki jih dobivamo od živalskega mesa, prihajajo od rast-

lin, ki so jih živali požrle. Morske živali dobivajo svoje vitamine od alg. Te v morju rastoče rastline prekašajo celo rastline, ki rasto na kopnem, ker dobe v morski vodi vse za svoj razvoj potrebne snovi. Tudi tako važni jod se nahaja v algah in v morskih živalih, ki se hranijo z algami. Zato je pa tudi njihova rast tako bogata z vitamini in jodom. Alge so torej idealno živilo. To poudarja profesor Andersen v posebnem članku v tedniku »Illustrierte Zeitung«, ki izhaja na Lipskem. Mnogi preprosti narodi se hranijo z algami. A tudi Japonci se hranijo s temi rastlinami in večkrat užijejo pri ennem obedu šest do sedem različnih vrst alg, ki se dodajo v praških drugim jedilom. Zato pa Japonci golše (krofa) sploh ne poznajo, ker golše se pojavijo tam, kjer je v hrani oziroma vodi le malo joda. Tahitski otočani so uživali izredno mnogo morskih rastlin, zato so bili tako zdravi, krepki in imeli so izborne zobe. Odkar so opustili to morsko travo in se začeli hraniti po evropsko, imajo njihovi otroci že slabe zobe in angleško bolezen (rahitiko). Da bi postala naša hrana polnovredna, bi morali zauživati tudi morsko hrano pa bodisi rastline ali pa živali. V morju imamo ogromno shrambo jedil, tehničnih, zdravih jedil in naloga je, da je, da ugotovi vsebino in sestavine posameznih morskih rastlin, da razište podrobnosti, kako žive in kako se plode alge, da homo na podlagi teh ugotovitev vzgajali najboljše vrste alg in skrbeli za njihovo razmnožitev v korist nam vsem, ki smo potrebni vitaminov.

Vprašanje ljudi brez vere na Poljskem

Vprašanje ljudi brez vere postaja tudi na Poljskem sitno. Prijavljajo se ljudje, ki trdijo, da so brez vere, kar zadaja kompetentnim oblastem precejšnje sitnosti. V omenjeni državi Poljske, kjer obstaja še vedno stari ruski zakonik, se ljudje brez vere pravno ne priznavajo. Deteta, ki ima brezverske starši, ne zapíše v matične knjige ne duhovnik ne rabin. Oblastva zapisuje v takem slučaju otroka v matične knjige one vere, iz katere sta oče ali mati izstopila. Pojem brez verske ni od države še priznan. Kar se tiče moralne strani, se trdi, da ne more priložiti oču svojega otroka, da ostane do svoje polnoletnosti brez vere. Tudi vprašanje pokopa brezvercev je zamotano. Poljska nima še običajnih pokopališč in ministrski svet, ki se je s tem vprašanjem bavil, je pustil stvar nerešeno. Hitro rešitev tega vprašanja pa zahtevajo v zbornici različne stranke opozicije.

Loterijske številke

izrečane dne 7. julija 1928.

VENEZIA	89	67	13	24	72
TORINO	38	69	78	19	45
ROMA	63	72	7	61	85
PALERMO	35	83	71	15	46
NAPOLI	29	79	76	14	35
MILANO	17	39	75	25	64
FIRENZE	18	48	63	80	23
BARI	51	35	5	42	19

Darovi

V počaščenje spomina pokojnega g. Andreja Rebeka iz Vrdele daruje 150 Din za šolsko društvo Josip in Milutin Negode.

Denar hrani gđ. Fanica Azmanova.

Avtomobilska proga

Trst-Lokev-Divača-Senožeče
PODJETJE BRUNELLI

Odhodi s trga Oberdan.

Vozni red od 15. junija do 30. septembra.

Delavniki:

Odhodi iz Trsta: 12. in 17.30.

Dohodi v Senožeče: 13.30 in 19.

Odhodi iz Senožeče: 7. jutraj in 18. zv.

Nedelja:

Odhodi iz Trsta: 7.30, 14.30 in 16.

Dohodi v Senožeče: 9. in 16. in 17.30.

Odhodi iz Senožeče: 7. in 18.30 in 18.35.

Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L 13.—, Trst-Senožeče in nazaj L 16.—.

TISKARNA "EDINOST"

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu. Razpolaga z najmodernejšimi črkami, limonje, stereotipne ter rotacijskim strojem.

Naredila se izvršuje točno in po zmernih cenah.

TRST, ULICA S. FRANCESCO D'ASSISI ŠT. 20, PRITILJE.

ŠIRITE
„Naš glas“
Mesečno družinsko revijo!
Naročnina za celo leto 15 L
Naslov:
Trieste, Casella postale 348

Na obroke

Zadnje novosti, izgotovljene obroke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.

Via Roma 3, III. nadstropje

Dr. SARDOČ
ZOBODRABNIK

TRST
VIA S. LAZZARO 23, II.

ZLATARNA IN URARNA
JAKOB BEVC
Trst, Campo S. Giacomo 5

Darovi za birmo.

Popravila ur in zlatih predmetov.

Cene zmerna. (481) Cene zmerna.

Zahtevajte vedno originalno steklenico!
Acqua Alabarda
vsebuje kinin,
ki je dobro sredstvo proti IZPADANJU LAS in čisti kri

LEKARNA CASTELLANOVICH - TRST

LASTNIK F. BOLLAFFIO

Via Giuliani 42 (Sv. Jakob)

Gorica — Plegel, Via G. Carducci 9

ZDRAVNIK
D. Fran Gruden
ordinira v TRSTU
VIA S. LAZZARO 23, II. n.
(traven kavarna Rona)
od 10. in pol predp. do 13

V NABREŽINI ordinira samo popoldne od 14 do 18 (na lastnem domu)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Glavica in reserve Dinarjev 60.000.000.—. —. Telef. 5-13, 22-80

Obrestuje vloge na vložnih knjižnicah po 4 % na tekočih računih in vezane vloge najpovoljnejše po dogovoru. — Prejema DINARJE in drugo tujo valjavo na tekoči račun po najugodnejših pogojih.

Izvršuje vse v bančni stroko spadajoče posle.

PODRUŽNICE: GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Nova Gorica, Ptuj, Radomir, Srebrna, Slavonski Brod, Split, Šibenik. — Slovenska cenzorizirana: Rodoska Statina.

Najprilagodnejša zveza z Jugoslavijo.

Blagajna je odprta od 9 1/2 - 12 1/2 in od 14 1/2 - 16

FERRO CHINA PIGATTI
Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

Predno nakupite kakršnosilbodi
POHIŠTVO
obiščite v lastnem interesu skladišča trvdke

ALESSANDRO LEVI MINZI

TRST - VIA RETTORI 1 - MALTANTON 7-13

Trgovsko-obrtna zadruga
v Trstu
TELEFON 16-04. TELEFON 16-04.

registrirana zadruga z neomejenim članstvom

Via Milano št. 20, pritilje (vozel XXX otobrec)

Obrestuje hranilne vloge po 4 %

Vse vloge, vezane na odpora, po dogovoru. — Trgovcem in obrtnikom otvarja

izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo

in ostale inozemske trge.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJI ter jih obrestuje najugodnejše. — Baje posejita na množico poročila in zasluge vrednostnih papirjev ali dragocenosti. — Zskrajšuje trgovske celine.

Tradic ure od 9. do 12. in pol popoldne in od 2. in pol do 4. popoldne.